

Tíðargreinin verður skrivað av skiftandi fólki, sum ikki dagliga eru knýtt at blaðnum. Evnini eru ymisk, men viðgera øll okkurt evni, sum er viðkomandi fyri tíðina júst nú.

Arni Zachariassen
gudfrøðingur

Flóttafólk

Eitt kjak í leysari luft

Tú ert í einari litlari bygd í Sýria. Sum tú gongur, sveipaður í hita og dust, kemur ein smádrongur rennandi yvir til tín. – Orsaka meg, tú mást hjálpa mær! rópar skitni og illa ílætni pilturin

Tú steðgar á og roynir at skilja hansara bronglaðu neyðarróp. Hann er heimleysur, skilir tú at enda á lagnum. Yvirgangsmenn lupu á bygdina eitt sindur síðani og øll familja hansara er deyð. Hann hevur einki etið í fleiri dagar og hevur ongan at venda sær til. Fær hann ikki hjálp, eru dagar hansara skjótt taldir.

Ein og hvør rættsiktaður persónur hevði hjálpt dronginum. Men í hvønn mun?

Hevði tú givið honum vatndunkin, tú hevur uppiá tær? Hevði tú givið honum skiftiklæðini, tú goymir í ryggsekkinum? Skógvarnar, tú ert í? Pengarnar, tú hevur í mappuni?

Hevði tú tikið hann í bilin og koyrt hann til nærmasta býin, har hann kundi fingið læknahjálp og tak útyvir høvdið á einum barnaheimi? Hevði tú sett eina fasta flyting á stovn, so tú tryggjaði tær, at drongurin fekk nóg mikið til mat, klæðir og skúlagongd?

Hevði tú ættleitt dreingin og tikið hann til tín, sum tín egna son?

Flóttafólk til Føroya?

Tá ið løgmaður í nýggjársrøðu síni mælti til, at Føroyar skuldu taka ímóti flóttafólki úr heimsins vandamiklastu hornum, fekk hann eitt kjak, sum í langa tíð hevur prutlað undir lokinum, at flóta yvir.

Hóast løgmaður viðgekk, at avbjóðingin, sum tað, at hýsa flóttafólki umboðar, er stór og at »fyrirreikingarnar bæði eru umfatandi og drúgvar«, so var hansara áheitan næstan bara moralsk.

Hann legði út við at tosa um ótryggleika. Hann sipaði til álopið á skúlan í Peshawar í Pakistan, hin 16. desember í fjør, sum kravdi lívið av 145 fólki, 135 teirra børn og næmingar. Her síggja vit »ónðskap í verki og ófatiligar ræðuleikar.«

Hvat kunnu føroyingar og Føroyar gera við hetta?

Vit eiga at lata flóttafólk koma higar.

Løgmaður argumenteraði, sum sagt, moralskt fyri hesum.

Hann sipaði í fyrstu atløgu til náttúrliga menniskjaliga samkenslu við teimum, sum eru í neyð. Tá ið vit síggja medmenniskju líða neyð,

Illustratiún: Allan Korsager Davidsen

kunnu vit ikki lata sum einki. Vit eiga at hjálpa í tann mun, vit kunnu.

Síðani sipaði løgmaður til átrúnaðarlig argument. Hann endurgav kenda brotið í Matteusarevangeli, kapitull 25, har Jesus sigur, at tað góða, vit gera ímóti »einum av hesum smáu»,

ella onkrum, sum líður, gera vit í veruleikanum ímóti honum. Hvørt einstakt menniskja hevur eina skyldu yvirfyri Gudi at hjálpa teimum, sum líða.

Tvær síður

Nógv hava meldað seg uppi kjakið

um flóttafólk síðani. Bæði ímillum politikkarar og meira etableraðar viðmerkjarar, og eisini á sosialu miðlunum og í viðmerkjarateigum á portalunum. Summi eru fyri, onnur ímóti. Báðar síður hava tó fatur á hvør sínum nøkrum. Og báðar síður fara skeivar í øðrum.

Síðan, sum er skeptisk yvirfyri ov nógvari tilflyting og tilflyting utan strangt eftirlit, ger beint at læra frá royndunum á evropeiska meginlandinum. Ein ov líkasælur hugburður viðvíkjandi tilflyting hevur í mongum førum syndrað sosiala samanhaldið, sum ein felags søguligur siðaarvur legði lunnar undir. Úrslitið er alt frá tilflytarum, sum í fremmantmæltum ghettonum nokta at luttaka í samfelagnum, til terroristar, sum aktivt hava roynt at gera seg inn á vesturlendsk samfeløg og virðini, tey umboða.

Hinvegin hevur hendan síðan lyndi til at detta niður í gravir av óreflekterandi fremmandótta og beinleiðis rasismu.

Síðan, sum stuðlar uppskotinum hjá løgmanni, er áhugaverd, tí hon umboðar bæði tey vinstravendu, meira sekuleru og tey kristnu, sum í fleiri førum eru borgarlig. Semja er ímillum báðar bólkarnar, at næstrarkærleiki eigur at spæla ein aktivan leiklut í politikki og at hetta í hesum førinum gevur seg til kennar í tí, at bjóða flóttafólki friðskjól í Føroyum. Hetta er ein grundleggjandi góður hugburður og tey gera rætt í at vísa frá sær rasistiska og xenofobiska hugburðin, sum ofta eyðkennir ekstrema høggraveingin í Evropa.

Men stuðlandi síðan hevur ikki víst risastóru og innviklaðu praktisku avbjóðingunum, sum flóttafólk umboða, nóg stóran ans.

Og tað er júst tað, kjakið um flóttafólk manglar: Samband við jørðina. Tað er eitt kjak í leysari luft. Vit gera ongum – hvørki okkum ella eventuelum flóttafólki – nakra tænastu við reinum sýmbolpolitikki og moralskum herrópum, líkamikið hvørjar ítøkiligar politiskar loysnir spyrjast burtúr. Tað er av alstórum týðningi, ætla vit okkum at gera nakað við málið, at fara til verka við opnum eygum og klárum sinni.

Tí eingin okkara hevði víst neyðstadda dreinginum í Sýria frá okkum. Men tann veruliga álvarsami spurningurin er, í hvønn mun vit høvdu viljað veitt honum hjálp.